

Sincronies 2

La ira

Els pecats capitals

MUSEU DELS SANTS

Del 7 de juliol
al 29 d'octubre de 2023

Dossier de premsa

Muntatge obra ©Alisa Sibirskaya
i anatomia del cos Museu dels Sants

El projecte Sincronies

La Fundació Vila Casas i l'Ajuntament d'Olot presenten la segona exposició del projecte Sincronies dedicat als set pecats capitals, en aquest cas, la ira. La primera exposició, que es va poder veure l'any 2021, es va dedicar a la supèrbia.

Cadascuna de les exposicions se centra en un dels set pecats i mostra una selecció d'obres de la col·lecció de la Fundació Vila Casas i de la col·lecció del Museu dels Sants d'Olot que permeten aprofundir entorn dels diferents conceptes. Certament, la societat contemporània difereix substancialment de la interpretació que en el seu temps en va fer l'Església. Analitzar-ho, interpretar-ho i trobar-hi els punts en comú i les divergències és la qüestió que es vol desvelar.

El projecte Sincronies és fruit d'un conveni de col·laboració signat entre l'Ajuntament d'Olot i la Fundació Vila Casas, a través del qual es regula el préstec en comodat d'obres d'art de la Fundació, una de les col·leccions d'art contemporani més important del país. A més, l'Ajuntament d'Olot, posa a disposició de la Fundació Vila Casas la totalitat del seu fons artístic per desenvolupar exposicions, accions o projectes que, des de la contemporaneïtat, analitzin temes d'interès de la societat olotina.

La voluntat és posicionar Olot com a espai crític i de reflexió a través de l'art contemporani, però sense oblidar i posant en valor l'enorme patrimoni històric i artístic que es custodien als fons dels Museus d'Olot. Un diàleg que vol aprofundir, amb sentit crític, en el coneixement mutu del passat i del present artístic de la ciutat i del país. Una aposta ferma i decidida per obrir la ciutat d'Olot, definitivament, a l'art contemporani.

Sincronies 2. La Ira. Els pecats capitals

Aquesta exposició es podrà veure del 7 de juliol fins al 29 d'octubre al Museu dels Sants. No estarà ubicada en una sala en concret sinó que el visitant l'anirà descobrint al llarg del seu recorregut pel Museu.

La mostra, peces del fons del Museu dels Sants es combinen amb peces de la col·lecció Vila Casas. Associacions que, per afinitat o per diferència, ens fan reflexionar sobre la ira i les seves diferents formes: tortures, guerra, submissió o vandalisme.

Sota el comissariat de Natàlia Chocarro, hi podrem veure obres d'artistes contemporanis com Santos Montes, Chema Madoz, Agustí Roqué, Isabel Rocamora, Alisa Sibiraskaya, Mapi Rivera o Anna Malagrida que, confrontades amb les peces del fons del Museu dels Sants.

Text de la comissària

L'any 590 dC van ser formulats els set pecats capitals per ordre del papa Gregori I, qui considerà la supèrbia, la luxúria, la ira, l'enveja, la cobdícia, la mandra i la gola vicis que negaven el mandat de Déu. Les passions i els desitjos arrosseguen l'ésser humà a transitar per llocs inhòspits i desconeguts, una mena de viatge a l'inframón que se'ns revela temptador i temerari a parts iguals.

L'origen etimològic del pecat és prou revelador: el mot llatí 'pecco' –ensopegar, cometre un error– del qual deriva la paraula 'peccatum' –delicte, falta o acció culpable. Tanmateix, en el context de la present proposta curatorial dedicada a la ira –la segona entrega d'un conjunt de set on posem en diàleg les col·leccions del Museu dels Sants i de la Fundació Vila Casas–, prenem consciència de la permanència d'aquest terme, ja que les transgressions que es deriven de la ira són de les més temeràries. El mateix Dante situà la ira en el segon esgraó del purgatori i la definí com "l'amor que algú sent per la justícia i que, tanmateix, perverteix en desig de venjança i en ressentiment".

L'Església catòlica romana concedeix set virtuts que es corresponen a cadascun dels pecats capitals. A la ira li escau la paciència, un fet del tot coherent si tenim en compte que els pecats són debilitats que ens apropen a la mort, mentre que les virtuts són accions que ens defensen davant d'ella. Sincronies 2. La ira és, en definitiva, un trajecte on totes dues hi conviuen i on no sempre ens resulta senzill emplaçar-nos a un costat o un altre.

Sincronies 2

La ira

Els pecats capitals

L'origen etimològic del pecat és prou revelador: el mot llatí 'pecco' –ensopegar, cometre un error– del qual deriva la paraula 'peccatum' –delicte, falta o acció culpable. Tanmateix, en el context de la present proposta curatorial dedicada a **la ira** –la segona entrega d'un conjunt de set on posem en diàleg les col·leccions del Museu dels Sants i de la Fundació Vila Casas–, prenem consciència de la permanència d'aquest terme, ja que les transgressions que es deriven de la ira són de les més temeràries. La ira es vesteix d'intolerància, d'odi, de discriminació o de violència per arribar a conquerir la seva principal fita: la justícia. Amb el desig de traçar un recorregut entorn de les diverses fisonomies que pren la ira, tracem un recorregut expositiu on les associacions de les obres d'una i altra col·lecció, funcionen per afinitat o per diferència.

Producció

Museu dels Sants
Ajuntament d'Olot. Cultura i Educació

Direcció

Montserrat Mallol Soler

Comissària

Natàlia Chocarro

Coordinació i muntatge

Xevi Roura Pla

Textos

Natàlia Chocarro

Disseny gràfic

Montsalvatge Comunicació

Gestió administrativa

Montse Aguilar

Assessorament lingüístic:

SC d'Olot - la Garrotxa
Consorti per a la Normalització Lingüística

AGUSTÍ ROQUÉ

La trajectòria de l'escultor **Agustí Roqué** (Barcelona, 1944-2017) és la d'un creador que s'insereix en la tradició de la forja catalana i que descobreix en els corrents europeus del minimalisme i el constructivisme la seva font d'inspiració.

En els primers anys de la seva singladura, elaborà un conjunt de fotografies de caràcter social que evidenciaven un seguit de males praxis que, avui, se'ns revelen inadmissibles.

Sincronia

**X Saló de la Infància i de la Joventut
de Barcelona, 1972**

**Conjunt de fotografies del trasllat del fons d'obres
d'art del MNAC a l'església de Sant Esteve d'Olot.**

En la fotografia d'Agustí Roqué assistim a una mena de publicitat subliminar entorn de la guerra: tot i que allò que es proposen els militars és comunicar un sentiment de protecció, seguretat i normalitat davant dels conflictes armats, el resultat n'és ben diferent. Alinear l'armament bèl·lic amb les joguines és encobrir el seu efecte nociu i de destrucció. D'altra banda, amb la voluntat de fomentar una societat de pensament crític i en llibertat, cada cop són més les exposicions fotogràfiques que recullen les catàstrofes i les tragèdies del nostre món.

Confrontades a aquesta fotografia trobem un conjunt de fotografies que il·lustren el trasllat de les obres de bona part del patrimoni artístic del país, a causa de l'esclat revolucionari del juliol de 1936. El Servei de Salvament del Patrimoni, sota la direcció de Joaquim Folch i Torres, va treballar per salvaguardar el fons patrimonial del país. Això no obstant, amb l'avançament de l'enemic feixista el setembre d'aquell mateix any, es va decidir traslladar les obres a l'església de Sant Esteve d'Olot, que es convertí en el principal dipòsit.

ALISA SIBIRSKAYA

Alisa Sibirskaya (Krasnoiarsk, Rússia, 1989) és una fotògrafa autodidacta que s'inspira en la pintura holandesa del Segle d'Or per arribar a copsar el món de les emocions. A través de l'escenificació i la recreació d'ambients, Sibirskaya dota els seus personatges –generalment amics i col·legues vestits per a l'avinentesa– d'un naturalisme pictòric que ens captiva i ens trasllada en l'espai i el temps. Amb tot, aquest no és el veritable motiu pel qual les seves obres se'ns revelen atemporals i, per tant, etèries: allò que aconseguix commoure'ns és el tractament que hi fa de la llum, essència de la pintura i, no cal dir-ho, de la fotografia.

Sincronia

Adam i Eva (sèrie "Gènesi"), 2019

Cos anàtom ic del fons de l'Art Cristià

Amb les obres Adam i Eva, de la sèrie "Gènesi", Sibirskaya interpreta un dels capítols més recurrents de la Bíblia. La història és ben coneguda: després d'haver creat Adam a la seva imatge i semblança, Déu li prengué una costella i creà la seva companya de viatge, Eva. Tanmateix, aquesta, com a instigadora del pecat, incità Adam a provar la fruita prohibida. A partir d'aquí, la ira de Déu recaigué sobre els homes i les dones de la terra, especialment –deixeu-m'ho dir– sobre elles, perquè van ser condemnades a patir en el part i a sentir-se desitjoses dels homes, els quals, per la seva banda, les sotmetrien a la seva voluntat.

Confrontat a les dues imatges trobem un model anàtom ic utilitzat a la zona republicana durant la Segona República i la Guerra Civil. En el període de la Segona República, les fàbriques de sants olotins es van haver de reinventar per tal de superar la crisi produïda per l'enorme caiguda de la demanda d'imatges religioses. Desenvoluparen, aleshores, altres temes de producció, entre ells els models anàtom ics. La ciència contra la fe.

ANNA MALAGRIDA

Anna Malagrida (Barcelona, 1970). Després de llicenciar-se en Ciències de la Comunicació, va entrar a l'École Nationale de la Photographie a França.

Per l'artista catalana, l'acte de mirar és una experiència estètica i política que acostuma a emplaçar a la ciutat per tal d'enregistrar els senyals de la desigualtat social. Així, Malagrida focalitza la seva atenció en espais que delimiten l'interior i l'exterior, com ara les finestres, a través de les quals descobrim la intimitat de persones anònimes, o bé a través de l'opacitat del mur o de qualsevol obertura tapiada.

Sincronia

**Institut La Llacuna, Carrer Sagunt, Badalona.
Sèrie "Muros", 2011-2013**

Màscara de Josep Clarà. Museu de la Garrotxa

Amb les manifestacions i revoltes fruit de la indignació que van tenir lloc entre els anys 2008 i 2013, les façanes de molts bancs i seus governamentals de Madrid i Barcelona van ser objecte d'impactes i pintades per part dels manifestants. Els rastres de tots aquells actes de resistència envers la injustícia social –val a dir que, per alguns, es tractava de simples actes vandàlics– s'intentaven eliminar amb pretesa immediatesa. Amb el temps, però, allò que havia estat velat i, per tant, ocultat, aconseguia surar a la superfície i revelar la seva presència.

Confrontada a la imatge de Malagrida, es troba una màscara de l'escultor Josep Clarà on, igual que en l'obra de la fotògrafa catalana, assenyalava més del que mostra i encobreix més del que desvetlla. Amb l'ocultació, l'encobriment o la veladura ens proposem eliminar tot allò que ens ofèn o ens fereix; la història, però, acaba trobant una esclatxa i sura, de nou, a la superfície.

CHEMA MADDOZ

Amb una clara influència del pintor surrealista René Magritte, el treball del fotògraf **Chema Madoz** (Madrid, 1958) se situa a mig camí entre l'escultura-objecte i la fotografia. A partir de l'assemblatge d'objectes quotidians modificats o creats per ell mateix, l'artista estableix jocs visuals que generen friccions cognitives. En les obres *Sense títol* de l'any 1990, assistim a dues composicions on la fragilitat d'un violí i d'un disc de vinil és assetjada per objectes incisius. Això no obstant –i aquí rau la paradoxa–, d'ambdues obres se'n desprèn una poètica que sembla tamisar el seu contingut punyent.

Sincronia

Sense títol, 1990 / Sense títol, 1990

**Bust de santa Cecília, de Josep Berga i Boada.
Museu de la Garrotxa**

Confrontades a les dues fotografies de Madoz, se situa l'escultura en guix de santa Cecília de Josep Berga i Boada, patrona de la música i dels cecs. Segons es detalla en les Actes de santa Cecília –uns textos anònims trobats l'any 480 dC–, la jove sobrevisqué a tota mena de tortures, fins que, finalment, fou decapitada. La música és un elixir que nodreix la nostra ànima i que ens permet traslladar-nos a llocs inhòspits i paradisos celestials. Les imatges de Madoz i Berga i Boada expressen el costat aspre de la vida, aquells fets que cegen la música i silencien la llum: la ira no hi entén, de disciplines.

MAPI RIVERA

Mapi Rivera (Osca, 1976) pertany a una tipologia d'artistes la trajectòria de la qual s'ha d'entendre com un viatge iniciàtic a la recerca del coneixement del nostre ésser i del nostre hàbitat. Així, seguint el llegat d'aquells que, al llarg de la història, han transmès la seva experiència mística i visionària, el treball d'aquesta artista visual i poeta, furga en els misteris que se'ns revelen ocults per tal de donar-los forma a través del llenguatge. La seva obra és, doncs, “un procés de depuració, d'anar dilatant la pell, d'obrir-la visualment per veure i deixar veure, mostrant-me en el recollir-me i recollint-me en el mostrant-me. Vaig haver de fer un procés de nuesa, de descobriment, d'il·luminació, per no tenir la pell coberta i poder veure-hi” – afirma-.

Sincronia

Mapi Rivera. Sinapsis. Sèrie "Primavera", Sinapsis. Sèrie "Invierno", V

Crist de la Pau (Museus d'Olot)

Confrontat a les dues imatges, l'escultura de Jesucrist crucificat -el pitjor dels sacrificis-, esdevé precedent del fatal desenllaç: “Desde el mediodía y hasta la media tarde toda la tierra quedó en oscuridad.” (Mateu 27:45) i, per la seva banda, sant Lluç assevera que el sol s'ocultà. Pel que sembla, hi va haver una mena d'eclipsi solar de llarga duració i del tot inexplicable.

La naturalesa no va romandre indiferent a la mort de Jesucrist, i potser per això la concepció de la vida i de l'art que fa Mapi Rivera, passa per despullar-se de tot allò sobrer i anecdòtic per fusionar-se amb la llum que desprèn la naturalesa.

SANTOS MONTES

El treball de **Santos Montes** (Santander, 1949) s'inscriu en el d'una generació d'artistes -nascuts entre la dècada dels anys quaranta i els seixanta- que han centrat el seu treball en una exploració estètica. A través de diferents estades en una petita població de Terol, Alcorisa, Santos Montes passa llargues temporades amb aquesta comunitat i comparteix la celebració de les festes populars com ara la Setmana Santa, que té un especial protagonisme. Si bé la tradició cristiana forma part de l'imaginari col·lectiu, la mort i la resurrecció de Crist han esdevingut un dels motius més escenificats arreu del país.

Sincronia

Sèrie Frescos, 2001

Reproducció d'una Verge cremada durant la Guerra Civil

Si mirem amb atenció la sèrie "Frescos", set imatges que ressegueixen el calvari de sant Sebastià a l'església homònima d'Alcorisa, ens adonem que el foc i la ira d'un temps fugit suren a la superfície. En temps de la Guerra Civil espanyola, els temples de culte catòlic van ser assetjats i, de vegades, cremats amb l'objectiu d'aniquilar el poder que l'església representava. A més, poc després d'haver pres aquestes imatges, els murs d'aquesta església van ser sotmesos a una restauració que ha silenciats aquells fets.

Confrontades a les fotografies de Montes es troba una reproducció escultòrica de la Mare de Déu. A partir d'una reproducció fotogràfica de l'església del seu poble natal, l'investigador, artista i editor Pedro G. Romero (Aracena, Huelva, 1964) n'encarregà una rèplica per a la mostra *Lo nuevo y lo viejo. ¿Qué hay de nuevo viejo?*, celebrada l'any 2004 al Museu de la Garrotxa. Amb ella, l'autor aprofundeix en els diferents períodes d'iconoclàstia -doctrina que s'oposa a la veneració d'imatges i ídols-, succeïts en un període concret de la història d'Espanya.

ISABEL ROCAMORA

Isabel Rocamora (Barcelona, 1968) estableix un vincle entre el món fílmic i escènic a través d'un treball audiovisual on el lloc, el cos i la identitat esdevenen protagonistes. La seva formació com a cineasta i del món de la dansa l'han dut a explorar el moviment del cos en un treball fonamentalment performatiu.

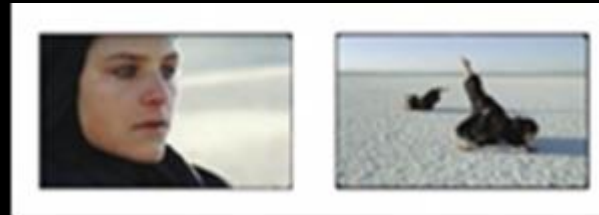
En l'obra *Passage to the self*, assistim al moviment corporal d'una dona en el seu desig d'alliberar-se. Són les dones refugiades iraquianes que anhelan la llibertat i que troben en la corporalitat del cos en moviment una forma d'expressió alliberadora.

Sincronia

Passage to the self, 2007

Dolorosa de Candeler del fons de l'Art Cristià

Confrontades a les imatges seqüencials de Rocamora, la imatge nua de la Dolorosa de Candeler del fons de l'Art Cristià ens mostra el motlle d'una dona d'expressió continguda, sotmesa, retinguda. L'elaboració d'aquesta tipologia de verges doloroses es remunta al barroc, en un moment en què la imatgeria havia d'expressar el "teatre del món" –en al·lusió a l'obra de Calderón de la Barca–, és a dir, les imatges havien de ser transmissores del patiment de la Mare de Déu en els trets fisonòmics del rostre.

CONTACTES DE PREMSA

Neus Pérez / nperez@fundaciovilacasas.com / 616 997 941

Rosa Rebugent / rrebugent@olot.cat / 659 48 48 57

Olot **Cultura**

Amb el suport de: